

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii w klasach IV – VIII szkoły podstawowej, opracowane na podstawie program nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” - autor Tomasz Maćkowski

KLASA IVab

na ocenę dopuszczającą:

- Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk.
- Uczeń wie, czym zajmuje się archeolog.
- Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek.
- Uczeń zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era).
- Uczeń wie, co to są mapa i plan. Wie, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy.
- Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków.
- Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm, region.
- Uczeń zna pojęcia *gwary*, *stroju regionalnego*.
- Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe.
- Uczeń wie, co to jest legenda.
- Uczeń wie, co to są: plemię, gród.
- Uczeń wie, kim był Bolesław Chrobry.
- Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki.
- Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło.
- Uczeń wie, kim byli Krzyżacy. Zna datę bitwy pod Grunwaldem.
- Uczeń wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.
- Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.
- Uczeń wie, kim był Jan III Sobieski oraz zna bohaterów wojen XVII w., np. Stefana Czarnieckiego, Augustyna Kordeckiego. Zna datę bitwy pod Wiedniem.
- Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski.
- Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst *Mazurka Dąbrowskiego*.
- Zna na pamięć pierwszą zwrotkę i refren polskiego hymnu.
- Uczeń wie, co to były branka i Cytadela warszawska. Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.
- Uczeń wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.
- Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Piłsudski.
- Uczeń wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu. Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi. Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej.
- Uczeń zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego.
- Uczeń zna datę zakończenia II wojny światowej. Wie, kto to byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna. „Inka”.
- Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności. Zna bohaterów „Solidarności”, np. Lecha Wałęsę.
- Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).

na ocenę dostateczną :

(oraz wymagania na ocenę dopuszczającą)

- Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.
- Uczeń wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog.
- Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.
- Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.
- Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.
- Uczeń wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka.
- Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.
- Uczeń zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.
- Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.
- Uczeń zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego.
- Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek. Zna datę założenia Akademii Krakowskiej.
- Uczeń zna legendę o klamercie królowej Jadwigi. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna datę zawarcia unii w Krewie.
- Uczeń zna przebieg bitwy pod Grunwaldem. Opowiada o bitwie pod Grunwaldem. Odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem.
- Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opowiada o życiu krakowskich żaków.
- Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.
- Uczeń wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz.
- Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją. Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego.
- Zna słowa drugiej zwrotki *Mazurka Dąbrowskiego*.
- Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej. Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy. Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe.
- Uczeń wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki. Wie, kiedy powstały Legiony Polskie. Zna na pamięć polski hymn.
- Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Wie, kto to był Romuald Traugutt.
- Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.
- Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową. Wie, kto to był Roman Dmowski.
- Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.
- Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski.

- Uczeń wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż. Wie, kto to byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”. Opowiada o akcji pod Arsenalem.
- Uczeń wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce.
- Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci).
- Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.
- Uczeń zna datę wprowadzenia stanu wojennego.
- Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.
- Uczeń wie, kto to był Stefan Wyszyński.
- Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża. Zna datę pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski.
- Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.

na ocenę dobrą:

(oraz wymagania na ocenę: dopuszczającą, dostateczną)

- Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.
- Uczeń wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla poznawania przeszłości.
- Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady.
- Uczeń wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia.
- Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa.
- Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.
- Uczeń wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski.
- Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.
- Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski.
- Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy.
- Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.
- Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę.
- Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego
- Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.
- Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.
- Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik, Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem.
- Objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna.

- Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”.
- Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów.
- Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.
- Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu. Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.
- Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski.
- Opowiada o bitwie pod Raławicami.
- Wie, co to była *Konstytucja 3 maja* i rozumie jej znaczenie.
- Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie.
- Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.
- Uczeń wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe.
- Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego.
- Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.
- Uczeń wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.
- Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej.
- Wie, kto to był Józef Haller.
- Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.
- Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski.
- Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne.
- Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.
- Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”.
- Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja.
- Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego.
- Dostrzega związek między działalnością „Solidarności” a obaleniem komunizmu w Polsce.
- Zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.
- Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II.
- Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.

na ocenę bardzo dobrą:

(oraz wymagania na ocenę: dopuszczającą, dostateczną, dobrą)

- Uczeń dokładnie omawia elementy stanowiska archeologicznego.
- Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane.
- Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.
- Na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).
- Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.
- Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne.
- Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.
- Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.
- Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie.

- Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.
- Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski. Zna całą treść *Mazurka Dąbrowskiego* (zna hymn Polski i postawy podczas śpiewania).
- Uczeń wskazuje mocne i słabe strony insurekcji kościuszkowskiej.
- Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego.
- Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.
- Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.

na ocenę celującą:

(oraz wymagania na ocenę: dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą)

- Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki.
 - Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.
 - Uczeń na podstawie daty rocznej określa połowę wieku (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).
 - Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.
 - Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków.
 - Uczeń zna legendę o Kraku i Wandzie.
 - Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.
 - Uczeń wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego.
 - Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.
 - Uczeń zna najslawniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.
 - Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).
 - *Uczeń wymienia przyczyny rozbiorów Polski.*
 - Uczeń charakteryzuje rolę Napoleona w odniesieniu do Polaków.
 - *Uczeń omawia powstanie styczniowe.*
 - *Uczeń omawia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego podczas I wojny światowej.*
 - *Uczeń analizuje przebieg granic II RP, polityczne i gospodarcze zmiany.*
 - Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży.
 - Uczeń wyjaśnia przyczyny wprowadzenie stanu wojennego oraz omawia przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.
-